Դ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1183 ԻԶՄԻՐ 20|3 ՅՈՒՆԻՍ 1913 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

طاشينق
حسيونى غزته
مطبعه‌سى: هراند ماموريان: ازمير

'TACHINK,,
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN POLITIQUE & LITTÉRAIRE
Imprimerie Mamourian
SMYRNE

10 ՓԱՐԱ

ԴԱՇԻՆՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	ՏՐԿ.	ՎՑՑ.	ԵՌ.
ԻԶՄԻՐ	80	40 Ղշ.	20
ՊՈԼԻՍ ԵՒ ԳԱՒԱՌ	80	40 Ղրշ.	
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ	25	13 Փր.	

Նամակներ պէտք է ուղղել՝ Խմբագր. «ԴԱՇԻՆՔ»ի
Հ. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ - ԻԶՄԻՐ

Journal Arménien «TACHINK»
Rédacteur - Directeur
HRAND MAMOURIAN - SMYRNE

10 ՓԱՐԱ

ԿԸ ԳԱՂԹԵՆ

Հայկական Նահանգներու զանազան կողմերէն վերջերս խմբական գաղթը ըսկսած է նորէն ծայր տալ դէպի Ռուսիա, և մանաւանդ դէպի հեռաւոր Ամերիկաները։

Երկրին մէջ հալածանք կայ, տեղ տեղ թալան կայ, դաշտային պարապութիւնը երկիւղի տակ ան՛նարին դարձած, բարենորոգութիւններէ և հանդիստ գլխով աշխատելէ յոյսերնին բոլորովին կտրած, հաց չկայ, գործ չկայ. կը գաղթեն։

Կը գաղթեն ոչ թէ մէկով, երկուքով, այլ խմբովին, տասնով ու տասնեակներով, երիտասարդներ, պատանիներ, տըղաքներ, աղջիկներ, հարսներ, կիներ ու ամբողջ ընտանիքներ. և երկիրը կը դատարկուի, կ'ամայանայ։

Կը գաղթեն շատերը՝ անգործութենէ տառապելով, ուրիշներ՝ տիրող երկիւղալի վիճակնէն զգոն՝ գլուխնին ազատելու համար, ոմանք՝ իրարու նայելով, իրարմէ հրապուրուելով։ Ռուսիոյ հացը շատ է, Ամերիկայի տոլարները առատ են, գործը՝ շատ, վաստակը՝ պոլ։ Ոմանք ազգականներ ունին հոն, յուսա՛ր վերջապէս, որոնց գլուխնին կերպով մը կը պահեն, ուրիշներ՝ իրենք զիրենք բոլորովին Աստուծոյ յանձնած, Աստուծոյ Էմանէթ։

Ու կը գաղթեն անո՛նք, որոնց հայրերը, եղբայրները, ամուսինները, դեռ մերձաւոր անցեալի մը մէջ գաղթած էին և անյաջողութեան, անգործութեան, յուսախաբութեան տաժանքներուն մէջ, օտարութեան աղին ու լեղին դաժանօրէն վայելած, իրենց աչքերը յաւիտենապէս փակած են։

Կը գաղթեն անո՛նք ալ, որ երէկ մեր երկրին դաժան պայմաններուն տակ, կոտորածի ու ջարդի մանգաղէն հնձուած իրենց հայրն ու մայրը կորսնցուցին, որբուկներ՝ մէջտեղը մնացին, ազգին հաւաքական անկարելի ճիգերով ու խնամքներով հազիւ մէջտեղ ելան, մեր երէկուան որբերը և այսօրուան երիտասարդները, որոնք իրենց հօրն ու եղբօրը տունն ու տեղը, արտն ու կալը, հողն ու այգին պիտի շէնցնէին։

Կը գաղթեն վերջապէս մեր բոլոր, բոլո՛ր յոյսերը, մեր ապագայ երիտասարդութեան ամբողջ ծաղիկները։

Եւ կը գաղթեն անա՛նկ պահու մը, երբ մեզի համար նոր յոյսեր կը ծաղկին, բարեբաստիկ վաղուան մը արշալոյսներ բացուելու ամենէն ժպտուն հորիզոնները կ'երևնան արդէն։ Հայկական անհամբերութիւնն ու անհեռատեսութիւնը ասկէ աւելի ողբալի շրջան չի կրնար ունենալ։

Մենք ոչ միայն այդ երիտասարդութեան խորհուրդ պիտի տայինք, որ իրենց ոտքին տրեխները չի կապէին ու ճամբապնդէին դէպի հեռաւոր Ամերիկաներուն ու Եգիպտոսներուն դռները ափ առնելու, այլև գաւառէ գաւառ, աւանէ աւան նոյն իսկ իրենց միջավայրը փոփոխելու միտումներ ցոյց չի տային, իրենց բնակած միջավայրը չի պարպէին ու դատարկէին։

Դեռ իրենց խելքը չի հասա՞ւ որ չորս աչքերնին բացած աւոր սպասողներ շա՛տ ունինք մեր շուրջը։ Տեղական ուրիշ տարրեր աւոր կըսպասեն անհամբեր։ Թուրքական գերազանցութիւններ ձեռք բերելու նպատակներով խելագարուած որոշ ուղեղներ այդ բանը կը հետապնդեն վաղուց ի վեր, Համիտի օրերէն մինչև դեռ մեր օրերն ալ այդ մտայնութիւնը կը թագաւորէ, որպէսզի Հայուն օճախին կրակը մարի, դուռը գոցուի և ինչ որ ջարդն ու սայրասուր սուսերը չի կրցան ընել իրեն, գաղթականութիւնը ընէ։

Կը գաղթեն անոնք. կարծես թէ ձեռքէ ձեռք յափշտակելով իրենց այս հողերը անընակելի մնային։ Վաղը իրենց տեղերը ուզեն չուզեն պիտի գրաւեն հիւսիսէն ու հարաւէն բերուած կամ եկող գաղթականներն ու մուհաճիրները, որոնց հող պէտք է, նոր հայրենիք պէտք է։

Ալ ինչո՞ւ հողային խնդիրներու համար անհագին վէճերու ու դատաստաններու դուռ բանալ, երբ այդ հողերը մենք կը լքենք ու մեր ձեռքով կը թողունք որ գան օտարները գրաւեն։

Ասիկա վատութիւն է պարզապէս հանդէպ հայրենիքին, ա՛յն հայրենիքին, որուն վրայ չորս հազար տարիներէ ի վեր մեր հայրերն ու պապերը արիւն քրտինք թափեր են և ձեռքէ չեն հաներ։

Ջարդն ու կոտորածը, սրածութիւնն ու գերեվարութիւնները այս Ազգը չեն կրնար արմատաքի ջնջել. բայց գաղթականութիւնը Ազգի մը մահն է պարզապէս։

Այսչափ բան հասկնալու էինք. այսչափ տարրական հայրենասիրութիւն ու ազգասիրութիւն մեր ալ քով գտնուելու էր։

Իր բնակած հայրենիքը ձգել աչքը բաց և ամէն առիթէն օգտուիլ գիտցող օտարներու, առնուազն անմտութիւն է, արթնամտութեան և հեռատեսութեան նշան չէ. և մենք պարտաւոր էինք ամէ՛ն ժամանակէ աւելի հիմա՛ գոնէ ըմբռնել թէ ի՞նչ կը նշանակէ հոծանալ, բազմանալ հողի մը վրայ, և առանց շատ ցիրուցանութեան գանգուածանալ ու կազմել հաւաքական տարր մը, թիւով ու որակով։ Թագաւորութիւններն ու կառավարութիւնները չեն անպատճառ ազգեր կազմելու անհրաժեշտ պայմանները։ Երէկուան թագաւորութիւն ու զօրութիւն ունեցող ազգերէն շատերը ինկան և այսօր գոյութիւն անգամ չունին. բայց ապրեցան այն ազգերը, որոնք իրենց հողին ու ջրին իրենց հայրենի բոլոր յիշատակարաններուն հետ կապուեցան անքակտելի կապերով և իրենց հայրերու հազար անգամ զգետնուած տունն ու օճախը վերանորոգեցին ու կարկտնեցին։

Հայերը կը գաղթե՛ն։ Եւ ասիկա վաղը նոր դուռ մը պիտի բանայ մեր բարեկամներուն ըսել տալու համար թէ Հայաստան անունով վայրի մը համար աշխատիլը աւելորդ է, քանի որ անոնք կուրծք տալ չեն գիտեր փորձանաւոր շըրջաններու, և կը հեռանան իրենց ծննդավայրէն։

Հայաստանի պատմական ու արդի գոյութիւնն ալ ուրացող մեր կարգ մը թշնամիներուն նոր առիթ պիտի ընծայած ըլլանք, երբ նորանոր գաղթականութիւններով լքենք այն երկիրը, որուն մէջ արդէն մեր ցանցառութիւնները կը մատնանշեն ու կը պատրուակեն, և ընաւ անդրադառնալու խղճահարութիւնը չըն ունենար թէ ինչե՛ր են եղած պատճառները, որ երբեմն խիտ առ խիտ Հայերէ բնակուած երկրին այսօրուան հետզհետէ անօսրանալուն չարժառիթները։

Եւ յետոյ ինչու կը թողունք մեր երկիրները, ուր կըսուի թէ հաց չի կայ, գործ չի կայ և քաղաքական երկիւղները բաւականէն աւելի ճնշող են։ Բայց միթէ օտարութեան մէջ այդ հացը արդէն պատրաստ ու գործը մեզի կըսպասէ ապահով։ Ամերիկայէն, Եգիպտոսէն և այն բոլոր միջավայրէն, ուր որ գաղթական Հայը իր ոտքը դրած է, սրտաճմլիկ ու ոգիներ բզքտող յայտնութիւններ կը կարդանք ամէն օր և դարձեալ այդ ճամբաները ձեռք կառնենք։

Անկեղծութիւններու, գեղեցիկ յոյսերու և անխուսափելի բարենորոգմանց առջև երբ կը թողունք ու կը լքենք որ մեր երկիրը, մեր բնավայրը ինչ որ ուզէ ան ըլլայ, երբ չենք գիտնար քիչ մըն ալ ակռանիս ակռանուս դրած սա բազմափորձութեան օրերուն դէմ ալ մաքառիլ ու դիմադրել և մեր կաշին ու ազիզ գըլուխը կառնենք կերթանք դէպի օտար ու անծանօթ հորիզոններու վրայ մեռնելու, պիտի կրկնենք թէ մեր ըրածը վատութիւն է պարզապէս մեր սեպհական հայրենիքին ու ազգին դէմ։

ԱՎՕ

ՀԱՅԵԼԻԻՆ ՄԷՋ

Հայաբնակ գաւառներէ հասած վերջին լուրերը, դարձեալ շատ տխուր գոյներով կ'ներկայացնեն հոն պարզուած տեսարանները։

Ալ կասկած չկայ, կանոնաւոր, չափւած ու կշռուած հալածանք մըն է ի գործ դրուածը։

Թո՛ղ մեր Թուրք պաշտօնակիցներին ... թէ բան գործ չունին հինեն քարոզելու համբերութեան ու լաւագոյն օրերու ըսպասելու նման սնոտի պարբերութիւններ։

Որոշ հեգնանք մըն է անոնց ըրածը, մեր քթին խնդալու պէս բան մը, մինչ անդին սպաննութիւններու ու հարստահարութիւններու շարքն կ'երկարի կառավարական պաշտօնեաներու ակնարկին տակ ամէն օր, ամէն ժամ....։

Եւ ահա իրենց փափաքին կ'հասնին, գաղթականներու ստուար տողանցում մը կ'վերսկսի դէպի օտար աշխարհ, այս չէ՞ ուզուածն, այս չէ՞ հետապնդուածը։

Ի՞նչ տարօրինակ երկիր, ի՞նչ անլուծելի առեղծուած սա մեր հետապնդած ու-գին, ամէն կողմ արիւն արցունք, ամէն կողմ կողկողագին կոչեր, օգնութեան աղաղակներ, ու անոնց առջև կուրութիւն մը, խուլութիւն մը որ ոևէ կերպով չի կրնար բացատրուիլ, մեկնուիլ, լուծուիլ.

Ինքնագիտակից, ինքնաճանաչ ամէն երկիր իր ժողովուրդներու բարգաւաճման, զարգացման, անդորրութեան համար ան կարելին ի գործ կ'դնէ, հաւասարութեան ու արդարութեան սկզբունքներուն վրայ հիմնուած օրէնքներով ամէն ճիգ կ'թափէ իր ժողովուրդներու գոհացում պարգևելու, մինչ մենք ճիշդ հակառակն է որ կ'գործենք. ու կարծես կ'աշխատինք դըժգոհութիւններու, գանգատներու, ողբերու ու կոծերու աղմուկը կարելի եղածին չափ մեծցնելու, որպէս թէ ատոր մէջ ունինք գտնել մեր փառքն ու մեծութիւնը....։

Եւ Թուրք հրապարակագիրը տմար գործէն կ'ելնէ մեզմէ համբերութիւն պահանջելու. անյիշաչարութեան, հաւատարմութեան ինչ վսեմ մտայնութիւն....։

Բնական բերումով երբ մարդ կ'յանդգնի իր նմանին խրատ մը տալու, նախ՝ եթէ բանիրուն մէկն է, կ'մտածէ թէ տալիք խրատն եթէ իրեն տրուէր, ի՞նչ ազդեցութիւն կամ տպաւորութիւն պիտի կրէր և ապա համարձակութիւն կ'առնէ իր խրատն կամ խորհուրդն տալու. արդ՝ մեր Թուրք պաշտօնակիցներէն ոմանք, ինչպէս վերջերս Ազայէֆ, ի՞նչու պահ մը չեն անդրադառնար ու խորհիր թէ աշխարհն իրար անցուցին Ռումէլիի մէջ պուլկարներու, սերպերու, հելլէններու ըրած խժդժութիւններու վրայ, մինչդեռ այդ խժդժութիւններն ամեն վայրկեան ի գործ կ'դրուին հայ տարրին վրայ, երեսուն տարիներէ ի վեր, ա՛լ բոլորովին կերե՞ր են իրենց ամօթն և չե՞ն մղեր զմեզ մտածելու թէ պարզապէս հեգնել կուզեն զմեզ, զբօսնուլ մեզի հետ....։

Ազայէֆ և նմաններն թող աչք մը պտըտցնեն ամեն կողմ և ձեռքերնին խղճերնուն վրայ ըսեն թէ մեր երկրին նըմանող հողի կտոր մը գոյութիւն ունի՞ աշխարհիս վրայ։

Որո՞ւ կ'ըլլայ կամ պիտի ըլլայ վերջ ի վերջոյ վնասն, անդարմանելի այլ նոյնքան և անխուսափելի, թո՛ղ այս պարագային վրայ մտածեն, եթէ այդքանն մըտածելու չափ բանականութիւն ունին... փոխանակ մեր դժբաղդութիւնները հեգնելու չափ անսիրտ ըլլալու, մենք պէտք չունինք ո՛չ անոնց խորհուրդներուն և ոչ ալ արգահատանքներուն, որովհետև արգահատելին ու ողբալին բուն իսկ իրենք են, այս թող լաւ գիտնան....։

ԵՍ

ԿԱՐՃ ԽՕՍՔԵՐ ԲԺՇԿՈՒԹԵԱՆ ՎՐԱՅ

Տոք. Գառէլի շուրջ.— Իր ծագումը.— Իր մեթոտները.— Իր կենսաբանական գիւտերը։

Թ.

Մարդը կը ճանչնանք, գանք հիմայ գործին։ Անոր բնութիւնը և զօրութիւնը ըմբռնել տալու համար, պարտիմ յիշել նախ և առաջ այն մեծ գիւտերը որոնք 19րդ դարուն կենսաբանական գիտութեանց փառաւոր ճամբան կը նշանակեցին։

Ամէնէն առաջ հարկ է ըսել, թէ այս փորձառական բնախօսութեան գահակալութիւնն է, որ արդէն 18րդ դարուն հիմ դրաւ և 19րդին, շնորհիւ Մաժանտի, Պէգլարի, շատ մոռցուած Ֆլուրանսի և մանաւանդ Գլօտ Պէռնարի հասաւ իր գագաթնակէտին։ Անոնցմէ առաջ, գիտական բանակը կը համրէր անուանի մարաջախտներ, բայց ոչ ենթասպայ և ոչ գինուոր ունէր։

Գործիքն ալ կը պակսէր անկէ։ Իրաւ է թէ այս բանը հանճարը չէր արգիլեր բարձրերը սաւառնելէ, բայց ջանքը ցըրուած կը մնար և գիտունները խարխափելով կը փնտռէին մութին մէջ։ Արդի աշխատանոցներուն ստեղծումը եկաւ փոխել իրաց վիճակը. միևնոյնատեն, հաղորդակցութեանց յարաճուն դիւրութիւնը ժողված էր, ինչպէս մեծ սրահի մը մէջ. ընդարձակ աշխարհին վրայ ցիրուցան բոլոր հետազօտիչները, Ամէն օր, ամէն շաբաթ, ամէն ամիս, լրագիրները, որոնք գիտական աշխարհին լրտեսութիւնը կընեն, այս կամ այն աշխատանոցին մէջ ձեռք բերուած նոր արդիւնքներուն լուրը կ'հաղորդեն։ Ամէն ոք կրնայ վերստուգել. ամէն ոք կրնայ զանոնք շահագործել իր սեփական աշխատութեանց համար. և այսպէս գիտական բանակը, ամուր կերպով կազմակերպուած, անձուկ կերպով միացած, արագօրէն տեղեկացած երկրի վրայ իրականացած բոլոր ջանքերուն, աւելի վստահ քայլով կ'երթայ ի խնդիր անծանօթին։

Հիւանդը զգայազիրկ ընելու գիւտը. որ կը կայանայ գործողութիւններու ժամանակ զայն ցաւին անզգայ ընելուն մէջ,

վիրաբուժութեան կերպարանքը փոխած էր։ Եղերական և բիրտ երկիր մայրական ու քաղցր եղած ու կատարելագործուելով՝ արեան կորուստին և մեծ անզգամահատութեանց առաջքն առած էր։ Դժբախտաբար գործողութեանց պատճառող կնճռոտութիւնները դեռ վիրաբոյժին ձեռքերը կը կապէին, երբ Բաստէօր եկաւ։

Անոր հետ, ամէն ինչ կը պարզուի, ամէն ինչ կը կերպարանափոխուի։ Լիստըր, որ ինքզինքը անոր աշակերտը կը հռչակէ, միկրոպներու ծուերը վէրքերու սեմին՝ կը կեցնէ. յետոյ Թէյրիէ և իր ընկերոջին վերաբերողները, հնարելով ապանեխութիւնը՝ միկրոպներէն կ'փրկեն վերջնապէս վիրաբուժութիւնը և մարդկային հազարաւոր կեանքեր։ Գործողութիւն ուղեղին վրայ, գործողութիւն որովայնին վրայ, մեծ անզգամահատութիւններ, ամէն բան կարելի կ'ըլլայ իրեն, և ոչինչ, մարդկային մարմնոյն մէջ, իրեն օտար կը մնայ։

Այնու ամենայնիւ, յօրինուածքին մէջ կայ անձեռնմխելի մինչաբերդ մը ուր վիրաբոյժ մը, որչափ ալ յանդուգն ըլլայ, չհամարձակիր տակաւին թափանցել, և այս կուրծքն է ուր սիրտը կը զարնէ, ուր թոքերը կ'ուռին և ուրկէ կը մեկնին արեան մեծ խողովակները գործարանները ոռոգելու համար։

Ըստ որում ապանեխութեան յառաջդիմութիւնները քիչ տեղ կուտան նոր գիւտերու, Պ. Գառէլ կը թողու՝ վերջնականապէս պրպտուած միկրոպեան անտառը, և կը խոյանայ ի նուաճումն կուրծքի այն գաւառներուն ուր, վիրաբուժական տեսակէտով, ընելիք այնչափ բան կայ։ Այսպէս, ան այս գործին կ'ուխտէ վիզին և կուրծքին մեծ անօթներուն յարակցութեամբ և տեղափոխութեամբ։

Բայց միթէ մինչև այն ատեն կարելի եղած չէր վիրաբոյժի նշդրակը կեանքի իսկ աղբիւրներուն գպցնել, մօտեցնել միթէ սա մանրակրկիտ արուեստին պատկաշէն չէ՞ր։ Միկրոպները չէին հասներ այլևս վէրքերուն վրայ, և սակայն ի փորձ դրուած անասունները կ'ընկճէին։

Հետազօտելով դէպքերուն «ինչու համար»ը, Պ. Գառէլ մտածեց թէ մի գուցէ անյաջողութիւնները յառաջ կուգան մարդկային գոյութիւնը ապահովող սրբութի, չնչերակներու, թոքերու նման ներքին գործարաններու վրայ բացուած վէրքերու սպիացման պակասութենէն։ Այս բանը զինքն ուրիշ ճամբայ մը խոտորեց և սկսաւ ուսումնասիրել այն պատճառները որոնք կը նպաստեն վէրքերու բուժումին և կամ զայն կ'ուշացնեն։ Ինչպէս Բնութիւնը, այդ ճարտար բայց դանդաղ կար կարողը, հիւսուածները վերստին կը կարէ։ Կարելի չէ՞ր անոր նմանիլ։ Ասոր դիրը լուծելու համար, կը փորձէ բջիջները մշակել և կը յաջողի. բայց ահա ուրիշ խնդիրներ կը ներկայանան, ուրիշ հետազօտութիւններ անհրաժեշտ կը դառնան։

Հետազօտիչ մը կրնայ բաղդադուիլ լեռը մագլցող ճամբորդի մը հետ։ Որչափ վեր ելլէ, այնչափ հորիզոնը կ'ընդարձակի, այնչափ լաւ կը տեսնէ երկնաբարձ այտարակները, այնչափ լաւ կը զատորոշէ ձորերու մէջ կորսուած գիւղերը։ Պ. Գառէլ մեկնած էր բնանկար մը դիտելու, և ահա իրեն կը պարզուի ուրիշ մը աւելի հեռու, աւելի ընդարձակ և աւելի անմատչելի։

Նման այն ճամբորդին, Պ. Գառէլ պտըտաւորուեցաւ. ճամբան առաջ տանելով մեծցնել իր ուսումնասիրութեանց դաշտը, որովհետև ամէն մէկ ճամբայ փոխելուն իր առջևը նոր գաղտնիք մը կը պարզուէր։

Ի սկզբան կուզէ պարզապէս իր վիրահատի ընտիր հանգամանքով կուրծքի վիրաբուժութիւնը կատարելագործել, ասոր համար իրեն պէտք կ'ըլլայ սորվիլ լաւ կերպով իրարու փակցնել արեան անօթները, և ասիկա շատ բնական է որ զինքը կ'առաջնորդէ այս անօթներուն փոխակերպութեան և ուստի պատուաստումներու և գործարաններու փոխանակութեանց։

Այս փոխանակութիւնները յաջողցնելու համար պէտք կ'ըլլայ ուսումնասիրել վէրքերու սպիացումը, և ի՞նչպէս բուժել մարդկային մարմնոյն բջիջները ապակիէ խողովակներու մէջ. ինչպէս կընեն միկրոպներուն համար, և այս, գէշ չէ, հէ՞։ Բայց ենթակաները որո՞ց վրայ պատուաստած են ուրիշ կենդանիներու գործարանները՝ չեն ապրիր, ահա ձեզի նոր և ծանր առեղծուած մը։ Ուրիմն ամէն կենդանի արարած բնութիւն մը, մասնայատկութիւն մը ունի, չկայ ուրիմն երկու ուղեղ, երկու երիկամունք, երկու ստամոքս, երկու նման և իրարու տեղ բռնող բջիջ ու մզմէ իւրաքանչիւրը կ'ապրի իր մասնաւոր առանձնութեան մէջ։

Բայց խնդիր չէ։ Ես ուզեցի միայն ցոյց տալ թէ ինչպէս Պ. Գառէլ, աստիճան աստիճան բարձրանալով՝ կրցաւ ընդարձակել իր շրջանակները, բարեչրջել իր հնարքները և նիւթէ մը ուրիշ նիւթ անցնիլ ի խնդիր Ճշմարտութեան, այն անգութ փախստականին՝ որ քանի մօտենաս այնչափ հեռու կը փախչի։ Եւ դուք կըմբռնէք ո՞ւր է իր հանճարը, քանի որ վիրաբոյժէն կենսաբան եղաւ կեանքի երևոյթները ուսումնասիրելու համար, քանի որ հակառակ յարաճուն դժուարութեանց, ո՛չ մէկ բոպէ իր ջանքը նուազեցուց։

(Թան) ՏՕՔ. Թ. ՀԷԼՄ

ՊՕՂՈՍ ԽՏՐԵԱՆ
ՎԿԱՅԵԱԼ ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏ

Տիար Պօղոս Խտրեան վկայեալ ճարտարապետ վերջերս փոխադրած է իր գրասենեակը բասամ Պաքըրճեան թիւ 34 ուր կը պատրաստուին շէնքերու յատակագիծեր, կըլլան շինութեան ծախքերու գնահատումներ, գոհացուցիչ պայմաններով կ'ստանձնուի շէնքերու կառուցումը, նաև ո՛ և է հողի (ագարակներու, պարտէզներու) եւն. յատակագիծեր կ'պատրաստուին ու նոյն իսկ փողոցներ բանալով մաս առ մաս վաճառելու գործեր կ'ըստանձնուին։ 50—13

Ազգային Անցուդարձ

«Կրթասէր Ընկերութեան» Մանկապարտէզին տամվերջի հանդէսը տեղի պիտի ունենայ այսօր կէսօրէն վերջ ժամը 5ին «Կրթասէր»ի մանկապարտէզի շէնքին մէջ։ Կրթասէր հասարակութիւնը սիրով կը հրաւիրուի ներկայ ըլլալ սոյն հանդէսին։

—Կիմանանք թէ քաղաքիս մէջ կազմուած է Հայ թատերասիրաց խումբ մը որ պիտի գործէ Իզմիրի, Գասաբայի և Գորտելիոսի մէջ հայերէն և թրքերէն լեզուով տալու համար ընտանեկան և բարոյալից խաղեր։ Խումբը պիտի առաջնորդուի դերասան Պ. Գէորգ Սիմոնօֆի առաջնորդութեամբ որուն պիտի աջակցին հայ թատերասէր երիտասարդներ։ Այս խումբը պիտի գործէ ընդ հովանաւորութեամբ Հ. Ե. Բնարի Միութեան և պիտի ջանայ ըլլալ միայուն հանգամանքով։ Արդէն եռանդով սկսուած են առաջին ներկայացման փորձերը։ Ներկայացումը նախօրօք պիտի յայտարարուի։

—Հարցափնութիւնք Ազգ. վարժարանաց.—

ՈՒՐԲԱԹ

Հռփիս. Վարժարան

Առաւօտ ժամը 8 30-12 Կրօնք Զ. Է. Ը. դասարաններու։

Մեսրոպ. Վարժարան

Կէսօրէ ետք ժամը 2 30ին Ը. դասարան՝ Տոմարակալութիւն, ժամը 5ին՝ Ը. դասարան՝ Անգլերէն։

ՇԱԲԱԹ

Հռփիս. վարժարան

Առաւօտ, ժամը 8.30ին Զ. դասարան՝ Բարոյագիտութիւն, ժմ. 10-12 Զ. Է. Ը. դասարան՝ Զայնական երաժշտութիւն։

Մեսրոպեան վարժարան

Կէս օրէ ետք ժմ. 2 30ին Զ. դասարան՝ Կրօնք, ժմ. 5ին՝ բարոյագիտութիւն Զ. դասարան։

Տեղական Լուրեր

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՏՐԱՄ Ի ՊՈՒՃԱ.— Պուճայի հանդարտաբէր համայնքը այս երկուշաբթի կէսօրէն վերջը խռովեցաւ ընտանեկան խիստ եղերական տրամէ մը, որուն քիչ մնաց որ զոհ իյնար ծանօթ և ընտրեալ ընտանիքի մը օրիորդը որուն վիճակը սակայն ամէն պարագայի մէջ կը շարունակէ տակաւին անհանգստութիւն ներշնչել։

Պատահածին շուրջ գիտցուած տեղեկութիւնները հոգ չէ թէ շատ բաներու մէջ հակասական ըլլան և ճշգրտօրէն չի սահմանեն մանրամասնութիւնները և դէպքը յառաջ բերող պատճառները, բայց և այնպէս ոչ մէկ տարակոյս կայ թէ ասոր պատճառը սէրը եղած ըլլայ։ Մինչ այս տեղեկութեանց համեմատ զորս վերապահութեամբ կը հաղորդենք, եղերական դէպքը, որմէ յառաջ եկած տպաւորութիւնը բովանդակ Պուճա արուարձանը յուզմուն մատնած է, տեղի ունեցաւ հետևեալ պարագայից մէջ.

Պուճայի մէջ կը մնայ ծանօթ Պ. Մօրայիդինի ընտանիքը որ կը բնակի այս արուարձանին Բագօ-Մախալա կոչուած թաղը։ Ցիչեալ ընտանիքին աղջիկը էլէնին ասկէ առաջ նշանուեցաւ ծանօթ ընտանիքէ և տեղւոյս Արևելեան Դրամատան մասնաճիւղին մէջ պաշտօնավարող յոյն երիտասարդի մը հետ։ Դժբախտաբար այս երկու երիտասարդ՝ էակներուն նշանախօսութիւնը պատճառ պիտի հանդիսանայ եղեր երկուշաբթի օր գործուած տրամին։

Օրիորդ Մօրայիդինիի մօրքեռորդին ատենէ մը ի վեր բուռն կերպով կը սիրէր զինքը և չէր քաշուեր յաճախ՝ իր անոր նկատմամբ սնուցած զգացումները յայտնելէ։ Թէև Օրիորդը կը մերժէ անոր սէրը, բայց տղան կը շարունակէ յուսալ թէ վերջ ի վերջոյ իր սէրը տրձագանգ պիտի գտնէր իր սրտին ընտրածին՝ էլենիին սրտին մէջ։

Դժբախտաբար վերև յիշուած նշանտուքը վրայ հասնելով՝ խեղճ մօրքեռորդին հասկցուց թէ իր երազները չպիտի իրականանան։ Ամէն պարագայի մէջ այս վերջինը որոշեց նոր փորձ մը կատարել Օր. Մօրայիդինի մօտ յուսալով որ վերջապէս պիտի համոզէ զայն միտքը դարձնելու, և ահա ասոր համար երկուշաբթի իրիկուն հոն կ'երթայ։ Եւ մինչ ոչ ոք տնեցիներէն ամենափոքր կասկած մը սնուցած էր երկու երիտասարդաց ունեցած խօսակցութեան վախճանին մասին, ատրճանակի երկու յաջորդական պայթում եկան խռովել այդ թաղին խաղաղութիւնը։

Ատրճանակ պարպուած սենեակը փութացողները աղջիկը գէշ վիճակի մէջ գտան։ Դժբախտը գանկին վրայ ծանր վէրք մը ստացած էր։

Խնդրոյ առարկայ եղողներու մասին տնեցիներէն ձեռք առնուած խիստ գաղտնապահութեան պատճառաւ, բոլորովին անծանօթ կը մնայ թէ ինչպէս այս երկու ազգականներուն խօսակցութիւնը այսպիսի արիւնալի արդիւնքի մը յանգեցաւ։ Ըստ ոմանց, երիտասարդը տեսնելով որ Օր. Մօրայիդինի անդրդուելի կը մնայ որոշեց զայն սպաննել և յետոյ անձնասպան ըլլալ։ Եւ սակայն չէ յաջողեր իր որոշումը լիովին ի գործ դնել։

Ըստ այլոց դարձեալ, Օր. Մօրայիդինի իր մօրքեռորդիին հետ խօսած պահուն հրազէնը կը խառնէ եղեր և ան կրակ առեր է։

Այս վերջինը նոյնպէս և առաջինը ինչ աստիճան ստոյգ է չենք գիտեր։ Միայն սա շատ ստոյգ է, որ դժբախտ օրիորդին վիճակը ծանր և ամէն պարագայի մէջ ազատուիլը խնդրական է։

ԹՈՒՐՔ ՄԱՄՈՒԼԸ.— «Բէօյլիւ» իր խմբագրականին մէջ, հիմ բռնելով Թուրք թատրոններէն ոմանց Քաղաքապետութենէն փակուիլը, կը ծաղկէ իշխանութիւնները այն կոչմակցութեան համար զոր ցոյց կուտան օտարներուն հանդէպ և կ'ըսէ։

«Մեր վարչութեան մէջ օտարները և օսմ. քաղաքացիները կը զանազանուին։

“ԴԱՇԻՆՔ”Ի ԹԵՐԹՕՆԸ [43]

ՄԻՇԷԼ ԶԷՎԱՔՕ

ԲԱՐՏԱԵԱՆՆԵՐԸ

ՍԻՐՈՅ ԴԻՒՑԱԶՆԵՐԳՈՒԹԻՒՆԸ

Ծ.

ՈՒՐ ԱՄԷՆ ՄԱՐԴ ԻՆՔԶԻՆՔ ԵՐՋԱՆԻԿ Կ'ԶԳԱՅ

Վերջին բառ մ'ալ կը պարտինք այն ընթերցողներուն որոնք մեզի հետևելու պատիւը ըրին։

Այս պատմութիւնը սերտօրէն խառնուած է պատմական աղէտի մը. մեր իրաւունքը գործածեցինք երևակայելով ոչ թէ ամբողջ կտորներ, անձնաւորութիւններ կամ դէպքեր այլ բառի մը, դէպքի մը, գիրքի մը վրայ վերահաստատելով փոխեցինք։ Օրինակ մը, եթէ պատմութիւնը մեզ կըսէ թէ Օրթէզ Ասբէրմօնի դերկոմսը, 24 Օգոստոսին կը պատի իր զունդերով որ փողոցի հիւկնոններուն վրայ կարձակէր. մեր դերն է այս մարդուն մտքին վիճակը պարզել, փողոցին տեսարանը նկարագրել ամբոխի հաւանական մտածումը, և վիպագրութեան մէջ ուղղութիւն մը ունինք որուն կը հպատակի մեր կամքը որ է իրական ճշմարտութենէ չհեռանալ։

Հիմա, մեր լերան բարձունքը վերադառնանք և վերէն կացութիւնը դիտենք։

Նախ իշխաններէն սկսինք. Գաթէրին տը Մէտիչի այս տրամին ճշմարիտ նախադերասանն է։ Թագուհին, դանդաղ գործունէութեամբ մը կրկին պատահարի մը առջև կը գտնուի, որ պէտք է, ըստ իրեն, միևնոյն վայրկեանին ներկայացուի։ Իրօք հիւկնոններու բնաջնջումին հետ պէտք չէ ըլլայ. միևնոյն ժամանակ էր Տէօտա որդւոյն մահը։ Աստուծոյ նուիրուած։

Հիւկնոններու այս ջարդը որ հիմա կը պատրաստէ, Գաթէրին երկար ժամանակէ ի վեր երազա՞ծ էր... Ընդհակառակը տեսանք որ, ներքնապէս սկեպտիկ իր կրօնական խնդրոց համար, և վերջապէս սիրով հաւանեցաւ «համերգութիւնը Փրանսերէն լսել»։ Բայց իր և Ժանն տ'Ալպրէի միջև սոսկալի թշնամութիւն մը ծագած էր։ Մինչև Նավարի դժբաղդ թագուհիին մահը, Գաթէրին հաստատապէս համոզուած էր որ Ժանն Ֆրանսայի գահին կը բաղձար։ Աւելի կրօնական ատելութիւններ գործածեց քան զանոնք յարոյց։ Նախ և առաջ բնաւ չբաղձեց Պէառնի պատերազմիկէն ազատիլ։ Ցետոյ, երբ հիւկնոնները Բարիզ մտան, երբ իր իշխանութեան տակն էին, պէտք էր ճակատագրօրէն հարցնել եթէ ընդհանուր ջնջումի մը ժամանակը հասած չէ՞ր։

Այս բնաջնջումը կը պատրաստէր, առանց դեռ գրապէս որոշած ըլլալու։

Գաթէրին կը վախնար թէ հիւկնոնները կարող էին թև թիկունք ըլլալ Հանրի տը Պէառնի յաւակնոտութիւններուն։

Կիզերէ կը վախնար, որոնք կը կարծէր թէ թագաւորական գահուն կատաղօրէն կը բաղձային։

Մարիյեաք կոմսէն կը վախնար, սըխալման մը պտուղը որ եթէ յայտնուէր, արքունիքին ծաղրանքը պիտի ըլլար։

Վերջապէս, Հռովմի հետ յարատև հաղորդակցութեամբ, կենթարկուէր, կարելի է առանց հաշիւ տալու, հաւատաքննական սուրբ պատարագի մը երկիւղալի ճնշումին։

Հիւկնոնները Կիզերէն և Կիզերը Հիւկնոններէն ջարդել տալ, իր կոմս որդւոյն անհետացումը ապահովել. Հռովմի մէջ ամենէ զօրաւոր յենարանները գրաւել, այս պէտք էր եղած ըլլալ զինք առաջնորդող մտածումը։

Ցաղթութեան աւիւնքը գահին վրայ տ'Անժու դուքսը դնելն էր, Շարլ Թ.ի վաղամեռիկ մահէն անմիջապէս վերջ։

Եւ իր վերին իշխանութիւնը ապահովել իր որդւոյն անունով։

Բոլոր այս տքնաջան կազմակերպութիւնը լրանալու վրայ էր. Ալիսի և Բանիկարօլայի շնորհիւ, Մարիյեաքը կը բռնէր. Շարլ Թ. սարսափահար և դողդոջուն, համոզուած որ հիւկնոնները իր մահը կը դաւադրէին, հնազանդ գործիք մը կը դառնար։ Կիզերը պատրաստ էին Բարիզի վրայ յարձակիլ, երկաթ և ջահ ի ձեռին։

Գիւղերն գնողները կը պատուըրուին, իսկ չգնողները կ'արհամարուին: Տասանորդի և մաքսի խնդիրներուն մէջ օտարներուն գործերը ապրուած պատճառող արտ-գութեամբ կը կատարուին, մինչդեռ օսմանցիներունը ճգճգումէ ճգճգում կը թողուի: Զմոռնանք սակայն թէ փէս հագնողներն ալ քաղաքացի են և իրաւունքներ ունին այս երկրին մէջ:»

* * *

«Անէնկ» հիմ ունենալով ստորկանութեան ու քաղաքապահութեան կազմակերպութեան համար ծրագրուածները՝ կը յանձնարարէ փոթացնել զանոնք.

«Պէտք է գիտնանք, կ'ըսէ, որ եթէ այս ծրագիրներն ալ, ինչպէս և շատ ուրիշներ, անպէտ թուղթ պիտի մնան,՝ ոչ մէկ ատեն պիտի կրնանք ներքին կարգն ու անդորրութիւնը պահպանել»:

* * *

«Անատոլու» խօսելով Ռումանիոյ վերջերս ունեցած ընթացքին վրայ կը յանձնարարէ կառավարութեան օրինակ առնել անկէ և դաշնակիցներուն չփոթութիւններէն օգտուիլ, քանի որ, կ'ըսէ, առկէ յարմարաւոր առիթ կարելի բան չէ որ գոյութիւն ունենայ:

* * *

«Թիւրք» երէկուան իր խմբագրականին մէջ տղոց դաստիարակութեան վրայ ճառելով կըսէ թէ մեր երկրին մէջ հետք մը անգամ գոյութիւն չունի անկէ: Յօդուածագիրը այս առթիւ հին Սպարթացիներէն մէջբերումներ և դէպքեր կը յիշէ:

ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ նաւերը առջի օրուընէ սկսած մինչև նաւահանգիստս գալ սկսան, որոնք ինչպէս յայտնի է ատենէ մը ի վեր Ուրլա կը կենային և հոն կը հանէին Իզմիրի ճամբորդները:

ՌԷՇԻՏԻԷԼԻ փողոցը վերջապէս սկսաւ սալայատակուիլ: Կոյուղիի չինութիւնն ալ կ'յարունակուի ճարտարապետ Թահսին էֆ.ի տեսութեանց հակառակ, բայց արևելքի մէջ թարակը փնտռող չկայ, բան մըն է եղածը, թող ըլլայ և այդ մասին ալ մեր ըսելիքն, այլ չինութեան սլայնաճաւալ և տարտղնած ձևին որ թէև նորութիւն մը չէ քաղաքապետական ամէն գործերու մէջ, բայց այս անգամ ալ անտանելի ըլլալու չափ տարտղնած ձև մը առած է անհանգիստ ընելով բոլոր Հայոց կողմնակի թաղերու բնակիչներն, անցորդներն և կառքերու անցուդարձերը:

Պէտք է երևակայել որ առայժմ միակ փողոց մը կայ, ուրկէ պէտք է երթևեկեն, կառք, սայլ, ուղտ, ձի, ջորի և մարդ բռնած ասունը. որովհետև Ռէշիտիէի փողոցը կ'չինուի, ու փոխանակ մաս առ մաս չինելու ու երթևեկութիւնն չարգիլելու, ամբողջ փողոցն աւրուած է կոյուղիներու համար ու քարերու սալայատակումը ինչպէս կ'երևի պիտի սկսի այն ատեն երբ ամբողջ փողոյն վերէն ի վար աւրուած ըլլայ: Էվլիա Զատէ Րէֆիք պէյ որ եթէ չենք սխալիր Եւրոպա եւ ստէպ ուղևորած է, պէտք չէ՞ր որ եւրոպական դրութեան հետևէր ու մաս մը չինելով մաս մը սալայատակելով քայլ առ քայլ յառաջացնէր աշխատութիւնները. Թերևս մեր այս ըսածին մէջ կան այնպիսի անպատեհութիւններ, որոց թափանցելու կարող չենք, բայց որչափ ժամանակ որ չեն բացատրուիր մեզի չենք կրնար մեր կազմած գաղափարը փոխել ու ընդունիլ թէ քաղաքապետութեան ներկայ դրութիւնն է նախամեծար կամ նպատակայարմար:

ԿԱՌԱՊԱՆՆԵՐՈՒ միօրինակ զգեստին ըսելիք մը չունինք. անտարակոյս անոնց գլխանոցներն եւ օր մը միօրինակ ձև մը ստանան բայց մեզի համար կարևորութիւն չունի ոչ զգեստին և ոչ ալ գլխանոցին միօրինակութիւնը, այլ ամենէ կարևորն, որմէ պէտք էր սկսէր քաղաքապետութիւնն, եթէ կուզէր իրական ծառայութիւն մը մատուցանել Իզմիրի հասարակութեան, այն ալ միօրինակ և որոշ սակայացի մը որդեգրումը պիտի ըլլար, բայց այնպիսի սակացոյց մը, որ մատչելի ըլլար հասարակութեան և միևնոյն ժամանակ ալ գործադրելի ոչ թէ ասկից առաջուան եղածներուն պէս բարձի թողի ըլլալու սահմանուած:

ՄԱՐԱԽՆԵՐԸ Իզմիրն ալ պատուած են իրենց ներկայութեամբը: Այժմ Գօզարեալըէն մաս մը անոնցմէ Ղօնախի կողմերը գաղթած է և հաւանականաբար ամէն կողմ պիտի տարածուի փճացնելով Իզմիրի և արուարձաններու պարտէզները:

ՄԻՆՉ առջի օր 60 ամեայ Եօրկիոս Բօլըքիթաս իր էշովը Բրօֆիդլիյայի ճամբէն կանցնէր, յանկարծ չորս անծանօթներու կողմէ յարձակում կրեց. որոնք քանի մը վէրք պատճառելէ վերջ անոր գլխուն գրպանին մէկուկէս Օսմ. ոսկին առին և հեռացան:

Խեղճ Բօլըքիթաս, քիչ վերջը իր ձայներուն վրայ օգնութեան փութացողներուն շնորհիւ, Պուճա իր տունը փոխադրուեցաւ ուր այժմ կը դարմանուի:

ԻԶՄԻՐԻ Մաքսային տեսչութենէն հետեւեալը կը ծանուցուի.—

Բալաքիս ներածութեան մաքսատան ծովու կողմի չտեմարաններուն համար ի նորոյ կառուցուելիք պատսպարաններուն (սիփէր) չինութիւնը նուազուրդի դրուած ըլլալով՝ յանձնառուները կը հրաւիրուին գոց պահարանով իրենց պայմանները մինչև Յուլիս 5 հաղորդել մաքսային տեսչութեան, ամէն օր բացի հանգստեան օրերէն:

ԻՍԼԱՄ կիները վերջերս անսովոր քայլեր սկսած են առնել յառաջդիմութեան ճամբուն մէջ: Դեռ քանի մը օր առաջ էր որ մայրաքաղաքին մէջ Թուրք կիներու նախաձեռնութեամբ վուտ իգական սեռին պատկանող գրագիտուհի կանանց մասին գովեստով կը հրատարակէին անոնց յառաջդիմութեան նուիրուած թերթի մը նախաձեռնութեան համար եղած ջանքերը չատագովելով: Այսօր ալ կը լսենք թէ Իզմիրի մէջ Թուրք հանըմներ ձեռնարկեր են կար ու ձևի արհեստանոց մը բանալ Պէյլէր փողոցին մէջ և Բարիզէն կար ու ձևի համար վկայուած և քաղաքիս նշանաւոր տան մը մէջ ծառայող օրիորդ մը հրաւիրել, որպէսզի իրենց բացած արհեստանոցը վարէ և արհեստ սորվեցնէ հոն դիմող իսլամ աղջիկներու: Ուրախալի են այս երևոյթները: Մեր Թուրք հայրենակիցներուն յառաջդիմութեան գըլխաւոր պայմաններէն մէկն ալ անոր իգական սեռին յառաջդիմութեան ճամբուն մէջ առած քայլերուն մէջ կը կայանայ: Շնորհաւորելի են Իզմիրի Թրքուհիները իրենց այս ձեռնարկին առթիւ:

ՆԱԽԸՆԹԱՑ օր քաղաքիս եղեռնադատ ատեանին առջև տեղի ունեցաւ Էտհէմ պէյ անուն անձի մը դատավարութիւնը, որ ամբաստանուած էր քանի մը ամիս առաջ Չիֆթլիկի՝ մէջ իր ազգակիցներէն Կապանի Զատէ Ուսման սպաննած ըլլալու յանցանքով: Դատարանը ապացուցանելէ վերջ թէ Էտհէմ պէյ օրինաւոր ինքնապաշտպանութեան համար կատարած էր այս սպանութիւնը մէկուկէս տարուան բանտարկութեան դատապարտեց զայն:

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՔ

ՍՏԵՓԱՆ ԻՓԼԻՔՃԵԱՆ

ԱՅԻ ԵՕՐԿԻ ՓՈՂՈՑ

ՃԱՇԱԿԱՒՈՐ, ՏՕԿՈՒՆ, ԱԺԱՆ

Ամէն չաբաթ նորաձևութեանց համեմատ ապրանքներու ճոխ զանազանութիւն մը կ'ստանանք:

Շաբաթ օրերն մասնաւոր տեսակներու վրայ 20% զեղչ: Երկուշաբթի օրեր, կտորուանք:

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Պուլկար կառավարութիւնը ըմբռնելով իր դժուարին կացութիւնը, Ռումանիոյ նոր առաջարկներ ըրաւ ապահովելու համար անոր չէզոքութիւնը այն պարագային երբ ինք պատերազմի Յունաստանի և Սերպիոյ հետ:

—Ռումանիոյ հասարակական կարծիքը չի կարծուիր թէ Պուլկարիոյ առաջարկներուն ի նպաստ պիտի ըլլայ: Ռումանական ազգը ոչ մէկ բանակցութիւն կուզէ ունենալ Պուլկարիոյ հետ, որպէսզի մէկ կամ միւս կողմին հակած չըլլայ:

—Մ. Տանէֆ, լրագրապետներու հետ երկար տեսակցութեան մը առթիւ յայտարարած է որ Յունո-սերպ անհամաձայնութիւնը ոչ մէկ առնչութիւն ունի Սերպօ-պուլկար անհամաձայնութեան հետ: Ըստ Մ. Տանէֆի յայտարարութեան Պուլկրօ-յունական անհամաձայնութիւնները Սէլանիկի գրաւման չուրջ կը կայանան, և խնդրոյ առարկայ է այս քաղաքին գրաւուելու պարագաներուն առթիւ եղած անորոշութիւնը: Մ. Տանէֆ կը կարծէ հետևաբար թէ հիմա շատ դժուար է գտնել թէ երկու զինակիցներէն որուն կը պատկանի Սէլանիկը: Այս դժուարութիւնը հարթելու համար Մ. Տանէֆ կ'առաջարկէ տէրութեանց միջամտութիւնը և կը նախատեսէ անոնց իրաւարարութիւնը:

—Սէլանիկ գտնուող պուլկար զօրքը բանտարկուեցաւ հելլէն զօրաց հետ բուռըն կռիւ մը մղելէ վերջ: Կռիւը սկսելուն պէս զօրավար Հասսափչիէֆ կ'ծիկը դրաւ: Սպաննուած պուլկարներու թիւը մինչև այս վայրկեանս չի գիտցուիր: Հակառակ այս ընդհարումին Սէլանիկի մէջ կատարեալ անդորրութիւն կը տիրէ:

—Լէֆթէրէի յոյն զօրախումբը պաշարուած է: Տակաւին չի գիտցուիր իր բաղդը:

—Սօֆիայէն հրահանգներ տրուած են Պուլկար զօրաց որպէսզի ասոնք սահմանափակուին միայն յունօ-սերպ յարձակումները յետ մղելու մէջ:

—Պուլկարիա՝ Պէլկրատ և Աթէնք բողոքեց, Սերպիոյ և Յունաստանի վրայ թողլով վերջին յարձակումներուն, պատասխանատուութիւնը:

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆՔ
ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ

Տիկին Արմենակ Կոստանդեան 1 լիր. օսմ., Եղբարք Գըրքքեսէլի՝ Տիկին Մարիամ Մ. Շէրպէթճեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի 10 Ֆրանք, Աղաթոն Յ. Կարիկեան՝ Մի քայէլ էֆ. Շիրինեանի ամուսնութեան առթիւ փոխան ծաղկեփունջի 1 մէճիտ, Տեարք՝ Օննիկ Մինասեան 100 դղում, Տեար՝ Բանջարաճառ Դաւիթ 50 դղում:

ՀԵՌԱԳԻՐ

Կ. ՊՈԼԻՍ. 19 Յունիս.— Սէլանիկի Հելլենական բանակին հրամանատարութիւնը հրամայեց Մակեդոնիոյ Հելլէն զօրապետներուն յարձակողական դիրք առնուլ Պուլկարիոյ հանդէպ:

ՆՈՅՆ.— Աթէնքէն կը հաղորդուի թէ Հելլէն կառավարութիւնը իր Սօֆիայի դեսպանին միջոցաւ վերջնագիր տուած է Պուլկարիոյ:

ՆՈՅՆ.— Վերջին սերպօ-պուլկար արիւնահեղ դէպքերուն վրայ Սքուփչինայի վերջին ժողովը փոթորկայոյզ եղած է:

Այս նիստին մէջ սերպ կուսակցութիւնը պատերազմ պահանջած է ընդդէմ Պուլկարիոյ:

ՆՈՅՆ.— Վիէննայէ հասած հեռագիրներու համեմատ, այս պահուս կառավարութիւնը Պուլկարիոյ դէմ պատերազմ հռչակած է:

ՆՈՅՆ.— Վերապահութեամբ կը հաղորդուի թէ Հիլլէն նաւատորմը որ հրաման ստացաւ Գավալա նաւարկել ռմբակոծած է Պուլկարական ռազմաղաշտը:

ՆՈՅՆ.— Պուլկարները գրաւած են Սօֆիայի Սերպ դեսպաններուն կողմէ Պելկրատի կառավարութեան ուղղուած թղթատարական պայուսակը:

Տիար Միքայէլ Գաֆլուճեանէ կը խընդրուի Խմբագրատունս գալ, ուր իր հասցէին նամակ մը հասած է:

Ի ՎԱՃԱՌ ՀԱՆՈՒԱԾ Է

ԵՓՐԱՏԵԱՆ Ընկ. Նպարավաճառատունը,—Րէչիտիէ փողոցի թիւ 105 (Հիւանդանոցի անկիւնը). —Իր ամբողջ պարունակած ապրանքներով, փափաքողք կրնան դիմել յիշեալ խանութը մանրամասնութեանց տեղեկանալու համար:

15—2

Գաթէրին ուրեմն աւելի խաղաղ, աւելի երջանիկ էր քան երբեք:

Իր անհամբերութիւնները դադրած էին. հանդարտօրէն կսպասէր որ սոսկալի ժամը հնչէ...

Եթէ Թագուհիէն Մարիյեաք կոմսին, մայրէն որդւոյն անցնինք, կը տեսնենք որ Տէօտա անակնկալ երջանկութեան մը կրկին հարուածը կ'ստանար:

Խեղճ երիտասարդը կերևակայէ իր մօրը սիրտը յուզած ըլլալ, և Գաթէրին զայն կը զուարճացնէր կէս խոստովանուած իր մայրութեան կեղծիքներովը:

Մնաց որ, կոմսը Ալիսի համար սիրոյ իր բոլոր պայծառութիւնը գտած էր:

Անորոշ, անստոյգ կասկածները որ կրցաւ յղանալ, Գաթէրինի չունչին տակ մարեցան. Վայրկեան մը չի դադրեցաւ Ալիս տը Լիւքսը պաշտելէ. բայց հիմայ, վստահ էր անոր վրայ...

Իր ամուսնութեան ժամանակը կը մօտենար:

Այս ամուսնութենէն վերջ ինչ պիտի ըլլէր. Ֆրանսայի արքունի՞քը պիտի մնար:

Ինչպէս որ իր սիրտը զինք կը հրաւիրէր, օտար երկիր մը պիտի երթա՞յ. ինչպէս որ իր նշանածը կուզէր: Դեռ չէր գիտեր...

Ինչ որ գիտէր, այն էր թէ Ալիս մաքուր է, Ալիս զինք կը սիրէ, և այսպիսի երջանկութեան մը առաջ, մնացեալը հաշուի չառնուիր:

Սակայն մեծ վիշտ մը այս երջանկութիւնը կը մթագնէր:

Ժանն տ'Ալպրէ մեռած է... Այսինքն ինչ որ կոմսը մինչև այն ատեն պաշտած էր, ինչ որ իրեն կերևէր իբր գերագոյն բարութիւն, որով կրցած էր իր իսկական կեանքի դժբաղդութիւնը մոռնալով՝ ապրիլ:

Բայց այս վիշտը ինքնին կանհետանար, երբ Տէօտա կը մտածէր թէ մայր մը և նշանած մը գտած էր:

Ուրիշ մըն ալ որ երջանիկ էր....

Գալով Ալիս տը Լիւքսի, Ժաննի տ'Ալպրէի մահը իր մտածումներուն ամենէ անգութ հեննուքը վերցուցած էր: Միայն, Նավարի Թագուհին կրնար կոմսը իրմէ զատել: Միայն կրնար զինք անպատուել .... Թագուհիին մահուան Ալիս չունչ առած էր:

Գաթէրին տը Մէտիչի իր ծառայութեանց փոխարինութիւն խոստացած էր Մարիյեաքի կոմսին հետ պիտի ամուսնանար:

Ահա ուրիշ մըն ալ որ այսքան փոթորիկներէ ետք կը հասնէր խաղաղութեան նաւահանգիստը այնքան դժուարութեամբ տիրացած:

Շարլ Թ. առանց անհամբերութեան մօրը խոստացած մեծ դէպքին կսպասէ: Ճշտօրէն չի գիտէր ինչ որ պիտի պատահի բայց գիտէ որ այդ դէպքը պիտի ամրապնդէ իր գահը:

Այս ամէն անցուդարձերու պահուն դէպք մը պատահած է որմէ արքունիքը լուր չունի

Մատ Թուչէ գեղեցիկ տղեկ մը ծնած է որուն հայրն է Շարլ Թ. փոքրիկ Վալուա մը աշխարհք եկած է և Թագաւորը կը մտածէ թէ ինչ տիտղոս պէտք է տալ նորածինին:

Անցնիք այժմ աւելի գործող անձնաւորութիւններու:

(Շարունակելի)

Ամէն Հինգշաբթի

ԼՈՒՎՐԸ

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏԱՆՑ ՄԷՋ

Ֆրանկաց Թաղ

Խիստ զեղչեալ գիներով վաճառումներ պիտի ըլլան:

Հինգշաբթի 20 Յունիս

Առանց համար չապիկցու զէֆիրներ և էթամիններ, ճերմակ պաղիսթներ պրօտէ և ամուր. Տիկնանց համար չապիկներ և քիմօնո-ժարօններ, պրօտէ-ճերմակ պագիսթէ պլուզներ:

NATIONAL UNION SOCIETY LTD

ՈՐՈՒ ԳՈՐԾԸ ՓՈԽԱՆՑՈՒԱԾ ՈՒ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԱԾ Է

PHOENIX ASSURANCE COMPANY LTD-Ի

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ ԼՕՆՏՕՆԻ ՄԷՋ 1782ԻՆ

Ընկերութեան ընդհանուր դրամագլուխ պահեստ, Գոյքերը եւն. աւելի է քան — Ամբ. Ռսկի 15.000.000

Վճարած է մինչեւ այսօր վնասներու համար աւելի քան — 88.000.000

Այս հանգամանքը ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ հրդեհի դէմ շէնքեր, ապրանք, կարասի, գործարաններ, եւն. նպաստաւոր պայմաններով:

ԾՈՎԱՅԻՆ ՃԻՒՂ — LIVERPOOL || DALE ST

PHOENIX OF LONDON

Այս ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ նոյնպէս ամեն տեսակ ապրանքներ, ընդդէմ ծովային արկածներու:

Լիազօր ներկայացուցիչ Իզմիրի

Լ. եւ Լ. ՎԱՐՊԵՏԵԱՆ

ՌԱՍԱՅ ՆԱԶԱՐԷԹ ՊԱՊԷՐՃԵԱՆ 23, 25, 27

ԱՅՍ ՊԱՏՈՒԱԿԱՆ ՈՒԻՍՔԻՆ

Կը գտնուի հետեւեալ վաճառատուններուն մէջ.

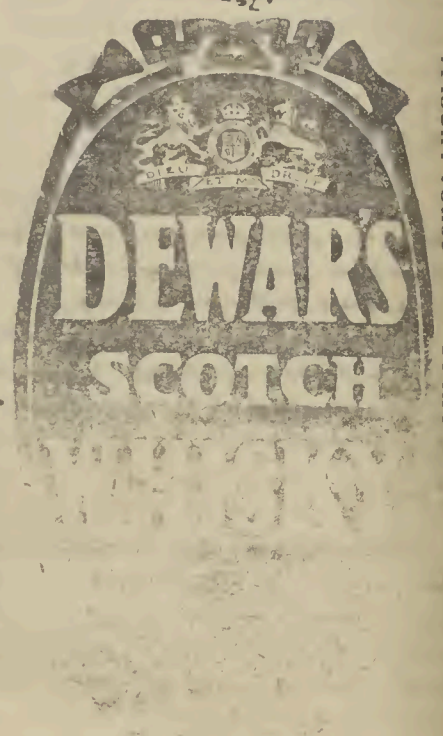

ԲԱԼԱԼԱՅԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ — ԹԱՒՊԱՆԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ — ՓՈՓԹ. ԿԱՊՐԷԼ — Ժ. ԳՐԱՄԷՐ ՍԻՐԳԻԼԷՕՐ

ՀԱՑ ԼԱՑՔ ԵՒԼՆ. ԵՒԼ.

Զիթապտուղի Ամենարդախ Իւղ

ԵՐՆԻՆ ՀԱՄԸ ԳԻՏՑՈՂՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ՍՏԱՄՈՔՍՆԻՆ ԱՌՈՂՋ ՊԱՀԵԼ ՈՒԶՈՂՆԵՐՈՒՆ

Իզմիրցիք որ ամեն բանի մէջ փափկանաչակ և բծախնդիր են, ցաւ ի սիրտ պարտինք ըսել թէ իրենց առողջութեան մասին անհոգ են. բացառութիւնները միշտ յարգելով, բնաւ կերած իւղերնուն ուշադրութիւն չեն ըներ, կարգ մը ծախուած բամպակի և պէտտակի իւղերով՝ խարդախուած ձէթ գործածելով իրենց ամենէ թանկագին գոհարը, առողջութիւնը, վրայ կուտան, ամենէ նշակաւոր բժիշկները իսկ Այվալըքի ընտիր իւղը կը յանձնարարեն ձկան իւղի տեղ գործածել իբրև կազդուրիչ և բոլոր հիւանդութեանց միակ դարման. որքան ուրեմն պէտք է առտնին պիտոյից համար այդ իւղը գործածել քան վատառողջ և խարդախեալ իւղերը. փորձեցէք անգամ մը և ինքնին պիտի գնահատէք իր առաւելութիւնները։ Գործածեցէք զայն նոյն իսկ խմորեղէններու և այլ ռնուշեղէններու մէջ որք չուշմայի իւղով կը պատրաստենք ցարդ։

Փնտռեցէք Ազգ. Հիւանդանոցի եւ Ազնաւորեան փողոց Թիւ 7, ՍԱՐԳԻՍ ԹՈՐՈՍԵԱՆԻ տունը։ 125—95

ԼԷ ՊՐՕՎԷՆՍ ՌԷՈՒՆԻ

(LES PROVENCES REUNIS)

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Առաջնակարգ կեանքի ապահովագրական այս ընկերութիւնը շատ նպաստաւոր և դիւրամատչելի պայմաններով կ'ընդունի կեանքի ապահովագրութիւններ, յաճախորդին տալով ամեն տեսակ ապահովութիւն և դիւրութիւն։

Կընայ մրցիլ աշխարհիս ամեն տեսակ կեանքի առաջնակարգ ապահովագրական ընկերութեանց հետ։

Աւելի մանրամասնութեանց համար պէտք դիմել Իզմիրի և շրջակայից ընդ. գործակալ.

ՍԱՇԱԿ ԿԻՒԼՊԷՆԿԵԱՆԻ

Բասմա Նազարէթ Թիւ 5

ROYAL EXCHANGE ASSURANCE

BRANCHE-MARITIM

ETABLE A LONDRES

ԵՒ 1720

Ծովային Ապահովագրական Ընկ. խիստ վաստակաւոր պայմաններով։ Մանաւոր պանպանութեամբ մը ընկերութիւնս կապահովագրէ նաև կրակի արկածներ, 10 օրուար նոյն անուժամով մը աթերանոցներու (Docks մէջ ինչպէս յԱնգլիա նոյնպէս և գլխաւոր տօքերու մէջ ինչպէս Մարսէյլի, Հավրի Համբուրկի եւն. եւն.։

Իզմիրի Ներկայացուցիչ

F. BLACKLER

ՏԻ ԿՐԷՇԱՄ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ի ԼՕՆՏՈՆ

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1848 ԻՆ

Պատրաստ 1910 Դեկտ. 31ին

Օսմ. ոսկի 11,512,611

Առատաձեռն պայմաններ, չափաւոր բռեմներ։

Ամեն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել Ս. ՈՒԹՋՕԼ եւ ԸՆԿ

ԸՆԴՀ. ներկայացուցիչ Այտընի կուսակալութեան

BANQUE D'ORIENT

ՊԱՆՔ Տ'ՕՐԻԱՆ

Հաստատուած Թուականի Ազգ. և Տըշլանտի Ազգ. դրամատան կողմէ

Դրամագլուխ ամբողջութեամբ դրուած ֆրանք 10,000,000

Կեդրոնատեղի **ԱԹԵՆՔ**

Մասնաճիւղ Կ. Պոլիս, Իզմիր, Սելանիկ, Աղեքսանդրիա, և Գահիր Գործակալութիւն ի Համբուրկ։

Պանք տ'Օրիան դրամատունի ամէն տեսակ գործողութիւններ կ'ընէ, ինչպէս՝ գանձում եղբայրական թղթերու, հեռագրական վճարումներ, առուծախ փոխադրներու և Ճերու, Աշխարհի գլխաւոր քաղաքներու վրայ կուտայ վարկերու բացման գրեր, ախ ամեն տեսակէ արժէքուղթերու, բացում ընթացիկ հաշիւներու, դրաւ արժէքներու և ապրանքներու վրայ եւն. եւն։

ԱՒԱՆԴՆԵՐ

Պանք Տ'Օրիան կ'ընդունի դրամի Ավանդներ հետեւեալ սակերով

1 1/2 %	3 ամսուան	աւանդի մը համար
2 %	6 »	» » »
3 %	1 տարուան	» » »
3 1/2 %	2 »	» » »
4 %	3 »	» » »

Բարեգործական հաստատութիւններու աւանդներն վերեւի սակերէն 1/2 % առութիւն մը կ'ընդունին։

Ի տես վճարելի աւանդներուն համար՝ միակ անձի սը կազմէ և 100 Օսմ. ոսկիէ աւելի, Պանք տ'Օրիան տարեկան 2 1/2 տոկոս մը կը յատկացնէ։

Պանք տ'Օրիան հաստատութեան տրամադրութեան տակ դրած է, ոնոշան վարձը փոխարէն իր հաստատութեան մէջ գտնուած դրամարկղներն, հոն դրամ և արժէքաւոր առարկաներ պահելու համար։

ՆՈՐԹՇԷՐՆ

NORTHERN ASSUR. CO. LTD.

&

NORTH BRITISH & MERCANTILE INS. C

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Իզմիրի Գործակալութիւն հաստատուած 1864էն ի վեր

Դրամագլուխ. Ընկերութեան Լ. Ս. 9,000,000

Տարեկան հասոյթ » 7,023,100

Պահեստի գումար » 30,189,752

Ընկերութիւնս նպաստաւոր պայմաններով կապահովագրէ անշարժ կալուածներ, արծաթեղեն, ամեն տեսակ ապրանքներ եւն. եւն.։

Տեղեկութեանց համար դիմել առ

ԺԷՄՅՍ ՀԱՏԿԻՆՍԸՆ ԵՒ ՈՐԴԻՔ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼ ԻԶՄԻՐԻԵՒ ՓՈՔՐ ԱՍԻՈՒ

Ֆրանկաց քաղ, Բասամ Սրբ.

ՍԹՕՄԱԼԻՔՍ

ՏՕՔԹԵՐ ՍԱՆԹՍ ՔԱՐԼՕԻ

ԱՊԱՀՈՎ, ապաքինում 98 % այն բոլոր հիւանդութեանց համար որոնք Ստամոքսի և աղիքներու կը վերաբերին, նոյն իսկ եթէ 30 տարիէ ի վեր անոնցմէ տառատողներ ըլլան։ Մարսողութիւնը կը դիւրացնէ, ախորժակը կը բանայ և յանձնարարուած Եւրոպայի և Ամերիկայի բժիշկներէն առողջացնելով ստամոքսի խիթեր, փխուումներ, տղոց և չափահասներու փորհարութիւն, ստամոքսի ընդլայնում, թթում, ջղայնութիւն և անմարսողութիւն։

ԴԱՆԻՆ

ԴԱՆԻՆ

ԿԸ ԵԱԽՈՒԻ բոլոր դեղարանները.

= 5 ՖՐ. ՇԻՇԸ =

Կեդրոնատեղի՝

ՄՕՐԷՆՕ ՄԱՐԿՈՒՆԱՔՕ

—(Դեղագործ)—

ԱՐԱՊ ԽԱՆ - ԻԶՄԻՐ

ՍՏԱՄՈՔՍ ԵՒ ԱՂԻՔՆԵՐԸ